

2008. ÉVI ADÓTÖRVÉNY VÁLTOZÁSOK

Az Országgyűlés november 12-én elfogadta a 2008-as adócsomagot, amely az eredetihez képest több ponton is lényegesen módosult.

Általános forgalmi adó

Az Országgyűlés által elfogadott, 2008. január 1-jétől bevezetésre kerülő új Áfa törvény megalkotásának célja egyrészt az Áfa törvénynek az EU Áfa Irányelvével (2006/112/EK Tanácsi irányelv) történő további harmonizálása, másrészt a korábbi rendelkezések pontosítása új definíciók bevezetése révén. Az új Áfa törvény sok helyen az EU Áfa Irányelvének szó szerinti magyar fordítását veszi át, illetve új fogalmakat használ a már meglévő, közismert kifejezések helyett, ami az új szabályok értelmezését nehezíteni fogja.

Építőipar, ingatlanok adózása

Áfaköteles lesz a 2 évnél nem régebbi ingatlanok értékesítése

A jelenlegi áfa szabályozásban kiemelt szerepet töltenek be a lakóingatlanok a többi ingatlanfajtaéhoz képest. Szemben az építési telekkel és egyéb ingatlanokkal, a lakóingatlan eladása (az első értékesítés kivételével) alapvetően áfamentes. Az új Áfa törvény szerint az új építésű lakóingatlanok és az építési telkek értékesítése továbbra is adóköteles marad. Változás azonban a korábbi szabályozáshoz képest, hogy a lakóingatlanok nem minősülő egyéb ingatlanok értékesítése is csak akkor lesz adóköteles, ha az ingatlan új építésű, azaz a használatbavétel még nem történt meg vagy ha a használatbavételi engedély jogerőre emelkedése és az értékesítés között még nem telt el 2 év.

Az új Áfa törvény szerint az egyébként nem adóalanyi minőségben eljáró személyek, szervezetek beépített ingatlan (ingatlanrész) és az ahhoz tartozó földrészlet illetve építési telek "sorozat jellegű", azaz üzletszerű értékesítése esetén adóalannyá – és így az ilyen jellegű értékesítések adókötelessé – válnak, ha az értékesítésre a használatba vétel előtt, vagy a használatbavételi engedély jogerőre emelkedését követő 2 éven belül kerül sor. Sorozat jellegű értékesítésnek kell tekinteni, ha a magánszemély 2 naptári éven belül 4, vagy több építési telket (telekrészt) és/vagy beépítés alatt álló, illetőleg beépített új ingatlant értékesít, valamint a rá következő 3 naptári éven belül további építési telket (telekrészt) és/vagy beépítés alatt álló, illetőleg beépített új ingatlant értékesít. Amennyiben tehát magánszemély értékesíti így az ingatlanát, kötelezően áfa alannyá válik és az adóhatóságnál regisztrálnia kell. Ha az eladó kizárólag az ingatlanértékesítés miatt válik adóalannyá, az adóhatóság az értékesítést terhelő adót határozattal fogja megállapítani. Továbbá az eladónak a teljesítést követő 30 napon belül bevallással egyenértékű bejelentést kell tennie az adóhatóságnál. Ugyanakkor az adókötelezettség eredményeképpen az ingatlanértékesítéshez kapcsolódó beszerzések áfája (az értékesítéskor megállapított fizetendő áfa mértékéig) levonható lesz.

Minimum öt évre kell adózást választani ingatlan értékesítése és bérbeadása esetén

Az új Áfa törvény kiterjeszti az adózási választási lehetőségét az ingatlanok értékesítésére és minden típusú ingatlan bérbeadására. Ugyanakkor szigorodnak a választási lehetőség feltételei. Az új Áfa törvény szerint ugyanis aki az adózási választást akár az értékesítés, akár a bérbeadás tekintetében, az döntését legalább 5 évig nem változtathatja meg. A több éves elkötelezettség miatt gondos tervezés szükséges a választás előtt.

Fordított adózás az áfa csalások megakadályozása érdekében

A jelentős összegű építőipari áfa csalások megakadályozása érdekében kiterjesztik a fordított adózás alkalmazását egyes belföldi ügyletekre is. A fordított adózás lényege, hogy az áfát nem a teljesítésre kötelezett eladó, hanem az adóalany vevő fizeti meg. Így sem a vevőnek, sem az eladónak nem kell az áfát finanszíroznia. Januártól a fordított adózási szabályt kell alkalmazni ingatlan átadása, értékesítése,

ingatlanhoz kapcsolódó szolgáltatások, valamint ezekkel kapcsolatos munkaerő kölcsönzés és kirendelés esetén.

Növekvő áfa finanszírozás saját rezsiz beruházás esetén

Az új Áfa törvény szerint saját rezsiz beruházás esetén, amennyiben az adóalany nem rendelkezik teljes levonási joggal, az adólevonási jog nem lesz érvényesíthető az egyes beszerzések teljesítési időpontjában, hanem csak a beruházás használatba vételkor, növelve ez által az áfa finanszírozási terhet. Ez a szabály egy hosszabb ideig tartó beruházási projekt esetén különösen nagy terhet róhat a vállalkozásra.

Tárgyi eszköz beszerzésre jutó levonható áfa utólagos módosítása

A hatályos szabályozás szerint, amennyiben az adóalany részleges adólevonási joggal rendelkezik, tárgyi eszköz beszerzés esetén a használatba vételkor megállapított levonási hányadát évről évre felül kell vizsgálnia a törvényben előírt időszakon belül, és amennyiben a végleges levonási hányad 10 százalékponttal eltér a használatba vételkor levonási hányadtól, a levonható áfa összegét utólag módosítani kell. Ingatlanok esetében ez az időtartam jelenleg 120 hónap, ingó esetében 60 hónap.

Az új Áfa törvény szerint ingatlanok esetében a fenti időtartam 120 hónapról 240 hónapra nő. További változás, hogy a jelenlegi 10 százalékpontos levonási hányad küszöbérték helyett az utólagos módosítást akkor kell majd elvégezni, ha a használatba vétel időpontjához képest az adott tárgyi eszközre jutó levonható áfa összege abszolút értékben legalább 10.000 Ft-tal megváltozik. Nagyobb értékű eszközök esetén akár a tizedszázalékos felhasználási arányváltozás is módosítást eredményez, jelentősen növelve az adminisztrációs terheket.

Csoportos adóalanyiság

Minden iparág választhatja a csoportos adóalanyiságot

A jelenlegi szabályok szerint kizárólag hitelintézetek, biztosítók és befektetési vállalkozások választhatnak csoportos adóalanyiságot, amennyiben teljesítik a törvényben előírt –egyébként túlzottan is szigorú – feltételeket. Jövőre minden Magyarországon székhellyel, állandó telephellyel rendelkező kapcsolt vállalkozás választhatja a csoportos adóalanyiságot. Az új Áfa törvény szerint a hatályos szabállyal ellentétben nem lesz kizáró feltétel az sem, ha valamely csoporttag részére az adóhatóság jogerősen összesen 5 millió forint feletti adóhiányt állapított meg. Szintén kedvező változás, hogy az áfa csoportba tartozó adóalanyok összevontan teljesíthetik bevallási kötelezettségüket, azaz elég lesz egy áfa bevallást benyújtaniuk. A csoportos adóalanyiság az APEH engedélyével jön létre, amelynek legfőbb feltétele, hogy a nyilvántartásokban egyértelműen és szigorúan elkülöníthetők legyenek a csoporton belüli és kívüli ügyletek. A jelenlegi szabályozáshoz hasonlóan a csoportos adóalanyiság választásának továbbra is feltétele lesz, hogy az adóalany egyidejűleg csak egy csoportnak legyen tagja. Mind a csoportba belépők, mind a kívül maradók egyetemlegesen felelnek a csoport áfa tartozásaiért.

Az új Áfa törvény elfogadott szövege kedvező irányú változást tartalmaz a korábban nyilvánosságra hozott változatokhoz képest a csoportból való kilépés tekintetében. Amíg ugyanis a korábbi változatok szerint egy tag kilépése a teljes áfa csoport megszűnésével járt volna, az elfogadott változat szerint a tag kilépése nem szünteti meg az áfa csoportot.

Háromszögügyletek, láncértékesítés

Jó hír, hogy ezentúl háromszögügyletek esetén a közvetítő ("B"), áfa regisztrációval rendelkezhet, mind a feladó ("A"), mind a végső vevő ("C") tagállamában, azonban ha magyarországi az áru címzettje, akkor B-nek csak sima áfa regisztrációja lehet, nem lehet áfa szempontból letelepedett fél. Nehéz bizonyítás vár a határátlépő láncértékesítésben résztvevőkre, különösen, ha az áru Magyarországról indul. Eddig alapvetően a közvetítő partner felé történő értékesítés minősült mentesnek, feltéve, ha a közvetítő partner fuvarozott, vagy fuvaroztatott. A jövőben az adóhivatalnak bizonyítási lehetősége van a közvetítő státusára vonatkozóan, mely alapján valószínűleg az árut elsőként értékesítő magyar félnek kell bizonyítani, hogy közvetítő vevője miként kapcsolódik a fuvaroztatáshoz. Ebből adódóan, alaposan át kell tekinteni a láncértékesítési ügyleteket, és azok dokumentációját.

Visszaigénylés, levonási jog

Jelenleg sok esetben komoly problémát okoz, hogy hiába van az adóalanynak nagy összegű negatív elszámolandó adója, az adó visszaigénylésére csak akkor válik jogosulttá, ha áfaköteles belföldi (vagy export), adó nélküli árbevétele eléri a 4 millió Ft-ot, vagy tárgyi eszköz beszerzés esetén a tárgyi eszközre jutó áfa göngyöltett összege legalább 200.000 Ft-tal meghaladja az ugyanezen időszak göngyöltett fizetendő áfa összegét. Az új Áfa törvény szerint a fenti korlátozás megszűnik, így amennyiben a negatív elszámolandó adó összege eléri egy bizonyos – a bevallási gyakoriságtól függően változó – (viszonylag alacsony) összeget, az adó azonnal visszaigényelhetővé válik. Ugyanakkor a visszaigényelhető áfa összegét továbbra is csökkenteni fogja a kifizetetlen beszerzésekre jutó áfa összege. Utóbbi rendelkezés célja, hogy a vevő ne igényelhesse hamarabb vissza az áfát, mint ahogy azt az eladónak megfizette. Az új szabályokat a 2008. január 1. után benyújtott áfavisszaigénylési kérelmekre kell alkalmazni.

Bővülni fog az áfalevonási tilalom alá eső termékek és szolgáltatások köre. Az új Áfa törvény alapján a személygépkocsi, motorkerékpár és vízi közlekedési eszköz bérletének áfája ezen túl nem lesz levonható, ugyanakkor a bérbe adott ilyen termékek beszerzésével kapcsolatos áfa levonhatóvá válik a bérbeadó számára. Ezen intézkedés egyik pozitív hatása lehet, hogy olcsóbbá válhat a személygépkocsi-bérlet (operatív lízing).

Teljesítés helye és időpontja

Az új Áfa törvény speciális teljesítési hely szabályokat állapít meg a hatályos Áfa törvény 15 § (5) bekezdése alá tartozó tanácsadási, reklám, pénzügyi, telekommunikációs és egyéb szolgáltatásokra (kivéve az elektronikus úton nyújtott szolgáltatásokat), valamint ezek közvetítésére, illetve a közlekedési eszközök bérbeadására. Fő szabály szerint a fenti szolgáltatásoknál a teljesítés helye a megrendelő székhelye, állandó telephelye.

Az új Áfa törvény szerint azonban külön jogszabály rendelkezhet majd úgy, hogy a fő szabály szerinti teljesítési helytől eltérően a teljesítési hely ott lesz (belföldön vagy a Közösségen kívül), ahol a tényleges igénybevétel vagy egyébként a vagyoni előny megszerzése történik, ha ezáltal megakadályozható a kettős adóztatás vagy az adózás elkerülése.

Egyébként hasonló szabályt egyszer már bevezettek az áfa törvényben 2004. május 1-jétől, azonban a nehezen értelmezhető és alkalmazható szabályozást nagyrészt visszamenőleges hatállyal meg is szüntették, majd 2006. január 1-jétől a távközlési szolgáltatások esetében is visszatértek a fő szabály kizárólagos alkalmazásához. Ennek tükrében némileg meglepő az ismételt, bírált felhatalmazást adó módosítás.

Változnak az adófizetési kötelezettség időpontjára vonatkozó szabályok. Az új Áfa törvény megszünteti a folyamatos és az időszakos elszámolású termékértékesítések, szolgáltatásnyújtások közötti – a gyakorlatban sok problémát okozó – különbségtételt. A jövőben mindkét típusú értékesítés esetében az adófizetési kötelezettség keletkezésének időpontja a fizetési határidő lesz. Amennyiben az elszámolási időszak meghaladja a tizenkét hónapot, az adófizetési kötelezettség keletkezésének időpontja – időarányos részteljesítésként – a tizenkettedik hónap utolsó napja.

Januártól minden olyan ügylet esetében, ahol az áfa fizetésére a vevő kötelezett, az adófizetési kötelezettség keletkezésének időpontja a számla kézhezvétele és az ellenérték megfizetése közül a korábbi időpont lesz. Az adófizetési kötelezettség azonban legkésőbb a teljesítés hónapját követő tizenötödik napon beáll, akkor is, ha addig nem került sor a számla kézhezvételére vagy az ellenérték megfizetésére. Ez utóbbi szabály sok kellemetlenséget okozhat a teljes levonási joggal nem rendelkezők számára.

Devizás ügyletek, számlázás

A jelenlegi Áfa törvény szerint, amennyiben az ellenértéket külföldi fizetőeszközben határozták meg, fő szabály szerint a teljesítés időpontjában érvényes MNB devizaközépfolyamon kell azt forintba átváltani. Januártól átváltási árfolyamként a teljesítés időpontjában érvényes, bármely belföldi, pénzváltási engedéllyel rendelkező hitelintézet deviza-eladási árfolyama is alkalmazható lesz. Ugyanakkor az adózó választása szerint továbbra is alkalmazni lehet az MNB által közzétett hivatalos devizaárfolyamot, feltéve, hogy az adóalany döntéséről előzetesen értesíti az adóhatóságot. Az adóalany ezen választásától a választása évét követő naptári év végéig nem térhet el, és köteles valamennyi külföldi pénznemben kifejezett termékértékesítésre, szolgáltatásnyújtásra, termék Közösségen belülről történő beszerzésére az MNB által közzétett hivatalos deviza árfolyamot alkalmazni.

A módosítás azt is eredményezheti, hogy amennyiben az eladó és a vevő különböző bankok devizaárfolyamát alkalmazza az átváltás során, akkor a vevő eltérő forintösszeget vonhat le fizetendő adójából, mint amekkorát az eladó a számlán szerepeltetett.

Szintén változás, hogy csak időszakai elszámolású értékesítések esetén kell a számla kelte szerinti árfolyamot alapul venni.

A számlán minden esetben az ellenértéket forintban is fel kell majd tüntetni.

Az új Áfa törvény határidőt állapít meg a számlák kibocsátására vonatkozóan. Az új szabály szerint a számlát a teljesítéskor, de legkésőbb az azt követő 15 napon belül ki kell állítani. Könnyítés a korábbi javaslatokhoz képest, hogy az idegen nyelven történő számlázást mégsem kötik a vevő előzetes írásos beleegyezéséhez.

Egyszerűsítési lehetőségként szerepel az új Áfa törvényben a gyűjtőszámla, melynek lényege, hogy ha az adóalany ugyanannak a vevőnek egy áfaelszámolási időszakon belül több értékesítést is teljesít, akkor arról elegendő egy, ún. gyűjtőszámlát kibocsátania. Az új Áfa törvény lehetővé teszi gyűjtőszámla kibocsátását nem adóalany vevők részére is.

A gyűjtőszámlára egyebekben a rendes számlára vonatkozó előírásokat kell alkalmazni, ami azt jelenti, hogy az ügyleteket tételesen szerepeltetni kell a gyűjtőszámlán, így valójában nincs számottevő egyszerűsítés.

Egyelőre nem teljesen tisztázott, hogy pontosan milyen esetekre is lesz alkalmazható a gyűjtőszámla, így például kérdéses, hogy a sokszor gondot okozó csoportos helyesbítésre alkalmazható lesz-e majd.

Kapcsolt felek közötti értékesítések

A hatályos Áfa törvény szerint, amennyiben a gazdaságilag nem független felek által egymás közötti ügyletek során alkalmazott ellenérték aránytalanul alacsony az értékesített termék, szolgáltatás adófizetési kötelezettség időpontjában fennálló forgalmi értékéhez képest, az adó alapja ez utóbbi összeg. Az új Áfa törvény külön definiálja a szokásos piaci ár fogalmát és – tekintettel a közelmúltban hasonló szabályokat bevezető uniós direktívára – a szokásos piaci ár alkalmazására vonatkozóan a jelenleginél részletesebb szabályokat vezet be. Az új szabályok – azon túl, hogy az ellenérték eltér a szokásos piaci ártól – azt is figyelembe veszik, hogy a szóban forgó termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás adóköteles vagy adómentes-e, illetve a termék értékesítője, a szolgáltatás nyújtója, illetve az igénybevevő fél milyen mértékű adólevonási joggal rendelkezik. Így például, ha az ellenérték aránytalanul alacsony és a nem független felek közötti szolgáltatásnyújtás esetén és a szolgáltatás tárgyi adómentes, szükségessé válik az adóalap módosítása, mivel a törvény azzal a vélelemmel él, hogy a felek azért alkalmazták a piaci árnál alacsonyabb árat, hogy a szolgáltatást nyújtó fél levonási hányadát javítsák.

Az áfacsalásokat megakadályozandó egyetemleges felelősség fogja terhelni a belföldi kapcsolt feleket az egymás közötti láncértékesítéseik során teljesítendő áfa-fizetési kötelezettségükkel kapcsolatban. Ugyanígy egyetemlegesen fognak felelni az adóalanyok kapcsolt feleknek történő közvetítés esetén, ha a szolgáltatást saját nevükben, de más javára rendelik meg.

Adómentes és adóköteles ügyletek

A jelenlegi Áfa törvény egyes tárgyi adómentes szolgáltatásokat a Szolgáltatások Jegyzéke (SZJ) szerinti besorolás alapján határoz meg, néhány esetben eltérést eredményezve a közösségi áfa szabályok és a magyar szabályozás között. Az új Áfa törvényben nem szerepel az SZJ számokra történő hivatkozás, így az egyes tárgyi adómentes szolgáltatások meghatározása sokkal inkább tartalmi szempontok alapján történhet a jövőben.

Figyelembe véve a közösségi értelmezést, szűkebb kör esik majd várhatóan a mentesség alá, ami szükségessé teszi a mentes szolgáltatások körének felülvizsgálatát.

Az új Áfa törvény szerint a jövőben nem lesz adóköteles a termék, illetve vagyoni értékű jog apportként történő átadása, amennyiben a szerző belföldön nyilvántartásba vett adóalany és – egyéb feltételek teljesítése mellett – vállalja azt, hogy a szerzéshez illetőleg a szerzett vagyonhoz fűződő áfat érintő jogok és kötelezettségek tekintetében az átadó fél jogutódjának minősül.

Az új Áfa törvény szerint 2008. január 1-jétől termékértékesítésnek minősül, így adófizetési kötelezettséget keletkeztet többek között a közcélú adomány, valamint a jogszabályi kötelezettségen alapuló ingyenes termékátadás, amelyek jelenleg áfa körön kívüli ügyletek. Megítélésünk szerint a tervezett változás komoly hatással lehet például az ingatlanfejlesztőkre, mivel így áfakötelessé válik az

ingatlanprojektekhez kapcsolódóan megépített, majd az önkormányzatoknak kötelezően átadott közutak átadása.

Az új Áfa törvény egyik átmeneti szabálya szerint azonban a 2007-es szabályokat kell alkalmazni azon jogszabályi kötelezettségen alapuló ingyenes termékátadások, szolgáltatásnyújtások esetén, ahol a termékátadáshoz, szolgáltatásnyújtáshoz szükséges termék, szolgáltatás átadó általi beszerzése, igénybevétele az új Áfa törvény kihirdetése előtt történt.

A törvény kiterjeszti az adómentesség alá tartozó értékesítések körét. E szerint adómentes lesz az adómentes tevékenységhez használt, illetve hasznosított termék értékesítése, amennyiben az értékesített termékhez nem kapcsolódott adólevonási jog.

Személyi jövedelemadó

Módosul az adójóváírás

2008. január 1-jétől egységes adójóváírás kerül bevezetésre. Az adójóváírás mértéke továbbra is az adóévben megszerzett bér 18%-a marad, havi felső értéke azonban 11.340 forintra emelkedik, kifuttatása pedig az évi 1.250.000 forint és 2.762.000 forint közötti sávban történik. A kiegészítő adójóváírás megszűnik.

Adójóváírás		
	2007	2008
Százalékos mértéke	18%	18%
Havi felső értéke	9.000	11.340
Jogosultsági határ	1.500.000	1.250.000
<i>Jogosultsági határ felett</i>		
Éves összes jövedelem	18%-a	9%-a
Maximum jogosultsági határ	2.100.000	2.762.000

Ingtalan átruházásából származó jövedelem – megszűnik a lakásszerzési kedvezmény, de csökken az adóköteles időszak

A külön adózó jövedelmeket érintően lényegében szövegi pontosítások történtek. A legjelentősebb módosítás az ingatlan átruházásából származó adóköteles jövedelem számításának változása. 2008. január 1-jétől a lakásszerzési kedvezmény megszűnik, ugyanakkor a lakások átruházásából származó jövedelem adóköteles időszaka harmadára csökken, tehát lakások esetén a szerzést követő tizenötödik év helyett már az ötödik évtől nem kell jövedelmet figyelembe venni. (A nem lakásingatlanok átruházásából származó jövedelmek adóköteles időszaka továbbra is 15 év marad.) Emellett, bármely ingatlan átruházásából származó jövedelem adóját (vagy egy részét) akkor nem kell csak megfizetni, ha azt az átruházás évében vagy az azt követő két évben a magánszemély saját maga, közeli hozzátartozója, élettársa részére idősek otthonába, fogyatékos személyek lakóotthonába vagy más hasonló (pl. ápolási) intézményben (az EU bármely tagállamában) biztosított férőhely megszerzésére fordítja.

Újdonság az ingatlan átruházásából származó jövedelem után fizetendő adó méltányossági kérelemre történő csökkentésének lehetősége.

Külön átmeneti szabály teszi lehetővé, hogy a 2008. január 1-jét megelőzően átruházott ingatlanok esetén alkalmazhatók maradjanak a lakásszerzési kedvezményre vonatkozó szabályok.

Megszűnik az üzletpolitikai (reklám) célból adott ajándékok adómentessége

2008. január 1-jétől megszűnik az üzletpolitikai (reklám) célból adott ajándékok adómentessége, az áruminta kivételével. Véleményünk szerint ez főleg a kisértékű ajándékoknál jelentős többletterhet jelenthet.

Továbbra is adómentes marad ugyanakkor az üzletpolitikai (reklám) céllal magánszemélyek széles körében nyilvánosan meghirdetett kampány keretében - a juttatás feltételének megfelelő - magánszemélynek adott árengedmény, visszatérítés, vagy áru, szolgáltatás vásárlásához kapcsolódó más kedvezmény akkor is, ha az áru vagy szolgáltatásra váltható érték (pl. pontgyűjtő akciók).

Emelkednek egyes adómentes természetbeni juttatások értékhatárai

5,000 forintról 6,000 forintra emelkedik munkáltató által a munkavállaló részére adható hideg étkezési hozzájárulás adómentes összege, illetve a melegítéskészítés esetében az adómentes határ 10,000 forint helyett 12,000 forint lesz 2008-tól.

Az adómentes iskolakezdési támogatás a jelenlegi 20,000 forintról az adóév első napján érvényes havi minimálbér 30 százalékára emelkedik gyermekenként.

2008. január 1-jétől a minimálbér 20%-áról annak 30%-ára növekszik a munkáltatói hozzájárulásként adómentesen az önkéntes kölcsönös egészségpénztárba, illetve önszegélyező pénztárba fizethető összeg. Az adómentes béren kívüli juttatások 400 ezer forintos összevont limitje nem változik 2008-ban. Jelentős adminisztratív könnyítést jelent viszont az a módosítás, hogy az értékhatár túllépése esetén a különbözetet ezentúl csak az adóévet követő év május havi kötelezettségekkel együtt kell rendezni (a jelenlegi szabályok szerint az értékhatár túllépésekor kell rendezni a különbözetet).

Társadalombiztosítás

Átcsoportosítások a munkáltatói és munkavállalói járulékok mértékében

A munkáltatói társadalombiztosítási járulékok mértékében az alábbi átcsoportosítások lesznek 2008. január 1-jétől

Munkáltatói TB járulékok		
	2007	2008
Munkáltatói nyugdíjjárulék befizetése	21%	24%
Munkáltatói egészségbiztosítási járulék befizetése összesen	8%	5%
- pénzbeli	3%	1%
- természetbeni	5%	4%
Munkáltatói járulék összesen	29%	29%

.A munkavállalói nyugdíjjárulék mértéke 1%-kal nő, a munkavállalói egészségbiztosítási járulék mértéke azonban 1%-kal csökken.

Munkavállalói TB járulékok		
	2007	2008
Munkavállalói nyugdíjjárulék befizetése	8,5%	9,5%
Munkavállalói egészségbiztosítási járulék befizetése összesen	7%	6%
- pénzbeli	3%	2%
- természetbeni	4%	4%
Munkavállalói járulék összesen	15,5%	15,5%

A nyugdíjjárulék-fizetési felső határ egy naptári napra jutó összege 2008. évben 19.500 forint lesz a jelenlegi 18.490 forint helyett (azaz évi 6,748,850 forintról 7,137,000 forintra emelkedik a járuléklafon).

Társasági adózás

10 százalékos kedvezményes adókulcs 50 millió forint adóalapig

A jelenleg hatályos szabályok szerint a társasági adó mértéke – bizonyos feltételek teljesítése mellett – a pozitív adóalap 5 millió forintot meg nem haladó összegéig 10 százalék, az e feletti összegre 16 százalék. 2008. január 1-jétől a kedvezményes társasági adókulcs 50 millió forintos adóalapig lesz alkalmazható a korábbinál szigorúbb feltételek mellett.

A 10 százalékos adókulcsot az adózó akkor alkalmazhatja, ha

- nem vesz igénybe az adóévben társaságiadó-kedvezményt,
- legalább egy fő a foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma,
- az adóalap az adóévben és az azt megelőző adóévben legalább a jövedelem-(nyereség-) minimum összegével megegyezik,
- az adóévben megfelel a rendezett munkaügyi kapcsolatok követelményének.
- az adóévben legalább a minimálbér kétszeresének (kistérségekben és hátrányos településeken a minimálbér) adóévre évesített összege és a foglalkoztatottak átlagos állományi létszáma szorzatának megfelelő összegre vallott be nyugdíj és egészségbiztosítási járulékot.

A kedvezményes kulcs alá eső adóalap 6 százalékát azonban lekötött tartalékként kell kimutatni, és a lekötés adóévet követő négy adóévben beruházásra, munkanélküli felvételére vagy pénzügyi intézmény felé fennálló hitel törlesztésére kell fordítani. (A fejlesztési tartalékkal ellentétben nincs olyan előírás, hogy beruházásra fordított lekötött tartalék esetében elszámolt értékcsökkenésnek kellene tekinteni a tartalékból beszerzett tárgyi eszköz bekerülési értékét.)

Ha nem a törvényben meghatározott céllal történik a lekötött tartalék feloldása, a feloldást követő 30 napon belül meg kell fizetni a 6 százalék különbözetet. A lekötés adóévet követő négy adóévben fel nem használt összeget késedelmi pótlékkal növelten kell megfizetni.

A kedvezményes kulcs alá eső adóalap 6 százaléka a közösségi előírások szerint „de minimis” támogatásnak, vagy ha a lekötött tartalék kizárólag beruházásra és beruházási hitel törlesztésére kerül felhasználásra – az adózó választása szerint – a kis- és középvállalkozásokra vonatkozó közösségi rendelet szerinti támogatásnak minősül.

Növekedik a fejlesztési tartalékképzés korlátja

Főleg a kis- és középvállalkozások számára öröndetes hír, hogy a fejlesztési tartalékképzés korlátja az adózás előtti eredmény 25%-áról 50%-ra emelkedik. A jelentősebb adózás előtti eredménnyel bíró társaságok számára fontos 500 millió forintos abszolút korlát azonban nem változik.

További módosítás a fejlesztési tartalékkal kapcsolatos szabályozást illetően, hogy a műemlékek mellett a helyi egyedi védelemben részesülő épületre, építményre is ki fog terjedni a fejlesztési tartalék felhasználásának a lehetősége.

Fejlesztési adókedvezménnyel kapcsolatos kedvező változások

Több, az adózók számára előnyös módosítást fogadott el az Országgyűlés a fejlesztési adókedvezménnyel kapcsolatban, melyek következtében tovább szélesedik a fejlesztési adókedvezményre jogosult beruházások köre.

Az alapkutatót, kísérleti fejlesztést és kutatás-fejlesztést szolgáló, jelenértéken legalább 100 millió Ft értékű beruházások esetén 2008. január 1-je után már nem lesz feltétel, hogy a beruházás a Magyar Tudományos Akadémia vagy központi költségvetési szerv kezelésében lévő területen valósuljon meg.

További változás, hogy amennyiben az adózó jegyzett tőkéjének felemelését követően a kibocsátott részvényeket (vagy egy részüket) bevezeti a tőzsdére, akkor az így megszerzett forrásból elvégzett, 100 millió forintot elérő beruházás után fejlesztési adókedvezmény igénybevételére lehet jogosult, amennyiben teljesíti a törvényben meghatározott feltételeket (a fő szabály szerint egyébként jelenértéken számítva 3 vagy 1 milliárd forint értékű beruházás szükséges a fejlesztési adókedvezmény igénybevételéhez). Ezen adózási körnek azonban nem kell a fejlesztési adókedvezmény feltételei közül a foglalkoztatottak létszáma vagy a bérköltség növelésére vonatkozó előírást alkalmazni.

Mivel az Európai Bizottság hozzájárulása szükséges a fenti rendelkezés bevezetéséhez, a rendelkezés csak majd 2008. szeptember 1-jén lép majd hatályba.

Filmgyártási támogatás és K+F kedvezmények érvényesítése

A társasági adóról szóló törvény („Tao. törvény”) értelmében ugyanazon a ténybeli alapon kedvezmény csak egyszer érvényesíthető az adózó döntése szerint, kivéve, ha a törvény valamely rendelkezése kifejezetten utal a többszöri alkalmazásra. A filmgyártási támogatás, a K+F költség alapú kedvezmények bevezetésekor az volt a szándék, hogy a kedvezményt érvényesíteni lehet az adóalapnál is és az adóból is, azonban a Tao. Törvény erre nem utalt. A módosítás értelmében egyértelművé válik, hogy az adókedvezmény és az adóalap kedvezmény a filmgyártási támogatás és a K+F költség alapú kedvezményeknél együtt érvényesíthető. A módosítás – pontosításról lévén szó – visszamenőleges hatályú.

Transzferár-szabályozással kapcsolatos módosítások

A módosítások révén tovább harmonizálták a különadót a társasági adóval: egyértelműen kimondásra került, hogy különadóban is alkalmazni kell a társasági adó törvényben foglalt transzferár-szabályozást. Szintén a transzferár-szabályozást érintő változás a szabályozás kiterjesztése azokra az esetekre, amikor osztalékot nem pénzbeli vagyoni juttatásként teljesítenek. A nem pénzbeli vagyoni juttatásként teljesített osztalékokra (osztalék-tartozásra) abban az esetben vonatkoznak a transzferár szabályok, ha teljesítésükre 2007. december 31-ét követően kerül sor, függetlenül az osztalékokra vonatkozó döntés időpontjától.

Újabb módosító tételek a különadóban

Ugyancsak a társasági adó és a különadó alapjának további harmonizálását szolgálja az a módosítás, mely szerint a társasági adóalaphoz hasonlóan különadóban is csökkentő illetve növelő tételek kapcsolódnak a forintról devizára, devizáról forintra, vagy devizáról más devizára való áttérésekhez. A társasági adóalaphoz idomul a különadó kalkuláció azáltal is, hogy különadóban is csökkentő illetve növelő tételek kerülnek bevezetésre az adóellenőrzések, önellenőrzések során módosuló adóévi bevételekkel, költségekkel, ráfordításokkal összefüggésben.

Bejelentett részesedések – kedvező változások

A magyarországi holdingcégeket előnyösen érinti az a változás, mely szerint az ún. bejelentett részesedések adómentes értékesítésére a jelenlegi 2 éves, kötelező ún. „holding” periódus helyett már 1 éves tulajdonlást követően lehetőség nyílik. Ennek következtében tehát elvileg már a 2007-ben bejelentett és 2008-ban értékesített bejelentett részesedés után is lehetővé válik az adóalap csökkentése.

További kedvező változás – amelyet már a 2007. évi adóbevallásban is alkalmazni lehet –, hogy a bejelentett részesedések után keletkező mérlegfordulónapi nem realizált árfolyamnyereség nem adóköteles a különadóban.

Egyszerűsödik a részesedések bejelentése is, jövő évtől már nem lesz szükség a szerzésre vonatkozó szerződés, okirat csatolására.

Változik az „ellenőrzött külföldi társaság” definíciója

Egy külföldi személy „ellenőrzött külföldi társaság” státuszához számos kedvezőtlen adókövetkezmény fűződik, pl. egy ellenőrzött külföldi társaságtól kapott osztalék nem élvez társasági- és különadómentességet az osztalékban részesülő magyar társaságnál. Nemcsak a holdingcégek, de számos más adóalany számára is pozitív változást jelent az ellenőrzött külföldi társaság definíciójának újrafogalmazása. Az új definíció értelmében a jelenlegihez képest lényegesen szűkül azon külföldi személyek köre, amelyek ellenőrzött külföldi társaságnak minősülnek. Amennyiben egy külföldi személy székhelye, telephelye vagy az illetősége közül bármelyik egy EU vagy OECD tagállamban, illetve egy olyan államban található, amellyel a Magyar Köztársaságnak hatályos kettős adóztatás elkerülő egyezménye van, akkor a külföldi személy nem minősül ellenőrzött külföldi társaságnak.

Kedvezményezett átalakulások, eszközátruházások – adminisztrációs egyszerűsítések

Kedvezményezett átalakulások, eszközátruházások esetén adminisztrációs jellegű egyszerűsítések lépnek életbe, amennyiben az adózó élni kíván a Tao. törvény 16. § (9), illetve (12) bekezdéseiben biztosított választási lehetőséggel. Az egyszerűsítés értelmében az adózó a választása bejelentésekor

nem lesz köteles csatolni a végleges vagyommérleget, vagyonleltárt, valamint a jogutód társasági szerződésének egy eredeti példányát vagy közokiratba foglalt másolatát (kedvezményezett átalakulás esetén), illetve a szerződés egy eredeti példányát vagy közokiratba foglalt másolatát (kedvezményezett eszközátruházás esetén). Szintén egyszerűsítést jelent, hogy már a 2007. december 31-ét követően esedékes adóbevallásoknál sem kötelező csatolni a dokumentumokat. Ugyanakkor, az adózás előtti eredmény módosítási kötelezettség nem lesz automatikusan elkerülhető azáltal, hogy az átalakulás, eszközátruházás kedvezményezettnek minősül. Az adóalap módosítási kötelezettség elkerüléséhez – amennyiben a módosítás nem az eszközök átértékeléséből vagy a könyv szerinti érték feletti értékesítésből, hanem a számított nyilvántartási és a könyv szerinti érték eltéréséből adódik – jövő évtől kedvezményezett eszközátruházás esetén általánosan szükséges lesz Tao. törvény 16. § (13)-(15) bekezdéseiben foglaltak teljesítése is, míg kedvezményezett átalakulás esetén a 16. § (11)-(12) és (15) bekezdéseiben foglaltak teljesítése.

Külföldről származó jövedelem, külföldön megfizetett adó – pontosítás

Mind társasági adóban, mind különadóban pontosításra került, hogy milyen módon kell a külföldről származó jövedelmet, illetve az adóvisszatartás formájában levonható külföldön fizetett (fizetendő) adót megállapítani.

Feltöltési kötelezettség a különadóban

2008. január 1-jétől a különadóban sem fog a feltöltési kötelezettség azokra az adózókra vonatkozni, amelyeknek az adóévet megelőző adóévben az éves szinten számított árbevétele nem haladta meg az 50 millió forintot (megegyezően a társasági adó szabályozással).

Veszteségelhatárolási szabályokra vonatkozó pontosítás

A veszteségelhatárolás engedélyezését érintő jelenleg hatályos szabályozás pontosítását célozza az a módosítás, amely szerint önellenőrzés esetén csak az önellenőrzéssel feltárt veszteség elhatárolására lehet engedélyt kérni, azonban a bevallásban kimutatott, a jogvesztő határidő be nem tartása miatt korábban nem engedélyezett veszteségre viszont nem.

Számvitel

Kötelező elektronikus közzététel

Kötelezővé válik a kettős könyvvitelt vezető, cégjegyzékbe bejegyzett vállalkozók részére az éves beszámoló elektronikus közzététele. Amennyiben a vállalkozó beszámolóját közzététel céljából a cégszolgálatához elektronikus úton küldi meg, ezzel eleget tesz cégbírószági letétbe helyezési kötelezettségének is. A módosítás 2008. január 1-jén lép hatályba, de az új szabályokat a 2008. évben induló üzleti évről készített beszámolókra kell csak alkalmazni, vagyis amelynek mérlegfordulónapja 2008. december 31. vagy azt követő időpont.

Előtársasági beszámoló-készítésre vonatkozó könnyítés

A társaságok adminisztrációs terheinek csökkenését eredményezi, hogy 2008-tól nem kell az előtársasági időszakról, mint önálló üzleti évről külön beszámolót készíteni, ha ezen időszak alatt a vállalkozó vállalkozási tevékenységét nem kezdte meg, és a bejegyzésre az üzleti év mérleg fordulónapjáig sor került. Ez esetben az első üzleti év a létesítő okirat ellenjegyzésének, illetve közokiratba foglalásának napjától a bejegyzett társaság üzleti év mérlegfordulónapjáig tart. Ennek megfelelően, a fenti feltételek mellett, az előtársasági időszakra vonatkozó adóbevallásokat sem kell elkészíteni.

Éves beszámoló más devizában

2008. január 1-jétől konvertibilis deviza helyett bármilyen létesítő okiratban rögzített devizában elkészíthetik éves beszámolójukat a devizakülföldi társaságok, az európai gazdasági egyesülések, az európai részvénytársaságok, és az európai szövetkezetek, illetve a számviteli törvény alapján arra jogosult vállalkozók. Ez utóbbiak azon vállalkozók, amelyeknél a tevékenység gazdasági környezetének

pénzneme (az ún. funkcionális pénznem) valamilyen deviza, és bevételei, költségei, ráfordításai, valamint pénzügyi eszközei és pénzügyi kötelezettségei az előző és a tárgyévi üzleti évben külön-külön legalább 75%-ban az adott devizában merülnek fel.

Devizanemek közötti áttérés csak az üzleti év végén

Amennyiben a vállalkozó az éves beszámolójának adatait forint helyett a létesítő okiratban rögzített devizában, vagy deviza helyett forintban, illetve más devizában kívánja megadni, akkor ezentúl az áttérésre csak az üzleti év végén, az üzleti év mérleg-fordulónapjávalkerülhet sor.

Kapcsolt felekkel lebonyolított ügyletek bemutatása a kiegészítő mellékletben

A kiegészítő mellékletben be kell mutatni azon kapcsolt felekkel lebonyolított ügyleteket, amelyek bemutatásáról a számviteli törvény külön nem rendelkezik, ha ezen ügyletek lényegesek és nem a szokásos piaci feltételek között valósultak meg.

Adózás rendje

Havi adó- és járulékbevallás

Ha az adózónak az adóév bármely hónapjában havi elektronikus bevallást kell benyújtania, akkor az új előírások értelmében az adóév minden ezt követő hónapjában megmarad a bevallási kötelezettsége abban az esetben is, ha adó- és/vagy járulékkötelezettsége nem keletkezett. (A jelenleg hatályos szabályok szerint a munkáltatónak nem minősülő kifizető csak akkor volt köteles az adó- és/vagy társadalombiztosítási kötelezettséget eredményező, magánszemélyeknek teljesített kifizetések, juttatások adókötelezettségeivel kapcsolatos havi bevallást benyújtani, ha a tárgyhónapban ilyen kifizetést, juttatást teljesített magánszemélyek részére.)

Adófolyószámla

Módosul az adófolyószámla kiküldésének határideje. Az adóhatóság egységesen minden adózónak október 31-ig küldi meg adószámlájának egyenlegét, ha az 1,000 forintot meghaladó összegű tartozást vagy túlfizetést mutat. Az adóhatóság azonban nem küld értesítést az adófolyószámla-egyenlegről, ha az adózó elektronikus bevallás benyújtására kötelezett, vagy bevallását önkéntesen, elektronikus úton teljesítette.

Elektronikus bevallás ösztönzése

Az elektronikus úton benyújtott személyi jövedelemadó bevallás esetén a visszaigényelt adót az adóhatóság legkorábban február 1-jén utalja ki.

Adóhatósági ellenőrzések az újonnan alakult társaságoknál

2008. január 1-jétől az állami adóhatóság minden naptári évben az adott évben jogelőd nélkül alakult gazdasági társaságok 20 százalékánál helyszíni ellenőrzést fog lefolytatni. Az ellenőrzés elsősorban az adózó által a regisztráció céljából bejelentett adatok valóságtartalmának és hitelességének ellenőrzésére terjed majd ki, illetve a társaság tagjainak és vezető tisztségviselőinek korábbi gazdasági tevékenységével kapcsolatos adatok vizsgálatát foglalja magában.

Az adóalanyként történő bejelentkezés előtt felmerült előzetesen felszámított áfa levonása

A jelenlegi szabályok szerint, ha az adóalany késve, az adóköteles tevékenysége megkezdését követően teljesíti adóalanyként történő bejelentkezési (regisztrációs) kötelezettségét, a bejelentkezés időpontja előtti időszakban felmerült előzetesen felszámított áfa nem levonható. A módosítás értelmében, a törvény hatálybalépésének napjától bejelentkezhetnek azok az adózók, amelyek Magyarország területén

cégbejegyzéshez, vagy egyéni vállalkozói igazolványhoz nem kötött áfa-köteles tevékenységüket a bejelentkezésüket megelőzően megkezdték. A bejelentkezés előtti időszakban keletkezett előzetesen felszámított áfa 2004. május 1-ig visszamenőleg levonásba lesz helyezhető. Az a bejelentkezést megelőző időszakra vonatkozó fizetendő adó, amelyet fordított adózás szabályai szerint már más adóalany bevallott és megfizetett, nem lesz követelhető az adózótól. Szintén a fentiek szerint pótolhatják mulasztásukat azok, akik ugyan bejelentkeztek, de tényleges korábban kellett volna regisztrálni magukat. Az adókötelezettségeiket 2008. március 31-ig teljesítő adózók mentesülnek a jogkövetkezmények alól, így az önellenőrzési pótlék alól is.

Szigorodnak az illegális foglalkoztatás szankciói

Tovább szigorodnak az illegális foglalkoztatással kapcsolatos szankciók. 2008. január 1- jétől ugyanis be nem jelentett alkalmazott foglalkoztatása esetén már nem csak mulasztási bírság terheli az adózót (lásd a továbbiakban), hanem az adóhatóság a megfizetni elmulasztott adót és járulékot is megállapíthatja az adózó terhére legalább háromhavi foglalkoztatást vételemezve.

Alkotmányellenes, illetve az EU jogába ütköző adókötelezettség visszatérítése csak 180 napon belül

Az adózás rendjéről szóló törvény („Art.”) módosítása értelmében az adózó az Alkotmánybíróság vagy az Európai Közösségek Bírósága döntése következtében keletkező adó-visszatérítési igényét a döntés kihirdetésétől számított 180 napon belül írásban benyújtott kérelemmel érvényesítheti az adóhatósággal szemben. Fontos megjegyezni, hogy a fent említett 180 nap jogvesztő határidő, tehát a visszaigénylési kérelem időben történő benyújtásának elmulasztása esetén az adózónak nincs módja igazolási kérelem előterjesztésére.

A szokásos piaci ár megállapításával kapcsolatos változások

A szokásos piaci ár megállapítására irányuló adóhatósági díj maximális értéke a jelenlegi 50 millió forintról egyoldalú eljárás esetén 12 millió forintra, kétoldalú eljárás esetén 17 millió forintra, míg többoldalú eljárás esetén 20 millió forintra csökken jövőre.

További módosítás, hogy az Art. részletesen szabályozza a társult vállalkozások nyereség- kiigazításával kapcsolatos kettős adóztatás megszüntetéséről szóló úgynevezett „Választottbírósi egyezmény” alkalmazásának eljárási kérdéseit. A Választottbírósi egyezmény alkalmazásával egyúttal Magyarországon is lehetőség nyílik az adóalap akár visszamenőleges, elévülési időn túli módosítására is, amelyre a jelenlegi eljárási szabályok nem adnak lehetőséget.

A munkáltatót terhelő adóbírságra vonatkozó pontosítás

A módosítás következtében egyértelművé válik, hogy ha a munkáltató (kifizető) a magánszemély jogszerűtlen nyilatkozata miatt nem a törvényben meghatározottak szerint teljesíti az adó-, és járulékbevallási kötelezettségét, akkor az adóhiány a magánszemélyt, míg az adóbírság és a késedelmi pótlék a munkáltatót terheli. Az adóhatóság az adóbírságon és a késedelmi pótlékon túl az adóhiányt is a munkáltató (kifizető) terhére állapítja meg, ha az adóelőleget, adót, járulékot a munkáltató (kifizető) a magánszemélytől levonta, de az ezzel összefüggő bevallási kötelezettségének nem tesz eleget.

Emelkedik a mulasztási bírság

Jelentős mértékben emelkedik a mulasztási bírság maximális összege 2008. január 1-jétől. Magánszemélyek esetén 100.000 forintról 200.000 forintra, más adózók esetén 200.000 forintról 500.000 forintra növekedik a maximálisan kiszabható mulasztási bírság.

A jelenleg hatályos szabályozás szerint az adatszolgáltatással kapcsolatban kiszabható mulasztási bírság felső határa az adatszolgáltatással érintett magánszemélyek számának és az adózóra kiszabható mulasztási bírság legmagasabb értékének szorzata. A tervezett módosítás az adatszolgáltatás elmulasztása miatt megállapítható maximális mulasztási bírság összegét nem szabályozza.

Abban az esetben, ha az adózó elmulaszt számlát, illetve nyugtát kibocsátani, vagy azt nem a tényleges ellenértékről állítja ki, 2008. január 1-jétől 1 millió forintig terjedő mulasztási bírsággal sújtható. Szintén 1

millió forintba emelkedik a kiszabható mulasztási bírság maximális értéke be nem jelentett alkalmazott foglalkoztatása, illetve igazolatlan eredetű áru forgalmazása esetén.

Adózási érdeksérelemmel arányos mulasztási bírság

Pontosításra került a mulasztási bírság kiszabásánál az adóhatóság mérlegelési jogkörét meghatározó rendelkezés. Az adóhatóság olyan mértékű bírságot szabhat ki, ami arányos a mulasztással okozott adózási sérelemmel. Külön nevesítésre került ennek alkalmazása a munkáltatói/kifizetői havi adó- és járulékbevallást, ill. a foglalkoztatói bejelentését érintő kötelezettségekkel kapcsolatos mulasztás esetén.

Adótartozás meghatározása adókedvezmény igénybevitelénél

Az Art. módosításával rendezésre kerültek a helyi iparüzési adóhoz kapcsolódó társasági adóalap-csökkentő tétel alkalmazhatóságának feltételeivel kapcsolatos értelmezési problémák. A jelenlegi szabályozás szerint, ha az adózónak bármely adónemben adótartozása van, nem élhet az adóalap-csökkentés lehetőségével függetlenül az egyéb adónemekben nyilvántartott esetleges túlfizetésektől.

A módosítás szerint, ha a jogszabály valamely kedvezmény feltételeként előírja, hogy az adózónak ne legyen adótartozása, a feltétel vizsgálata során az adóhatóságnál nyilvántartott valamennyi adónemet együttesen kell figyelembe venni, tehát az adóhatóságnál nyilvántartott adótartozás összegét csökkenteni kell az ugyanazon adóhatóságnál nyilvántartott túlfizetés összegével („nettó adótartozás”).

A módosítás a törvény kihirdetésének napján lép hatályba, emiatt azt már a 2007-es adókötelezettség megállapításakor is alkalmazni lehet.

Helyi adók

2009-től változik az építményadó és a telekadó számítása és mértéke

2009. január 1-jétől bevezetésre kerül a számított érték alapú építményadó és telekadó rendszere.

Jelenleg az önkormányzatok az építmény/telek négyzetméterére vetítve, vagy azok korrigált forgalmi értéke (azaz az illetékekről szóló törvény alkalmazásával megállapított forgalmi érték 50%-a) alapján vehetnek ki illetékességi területükön építmény-, illetve telekadót.

2009. január 1-jétől az adó alapját csak az építmény vagy telek számított értéke alapján határozhatják meg az önkormányzatok. Az adó évi mértékének felső határa lakás, lakáshoz tartozó melléképület (melléképületrész), illetve telek, és telekhányad esetén az adóalap 0,5%-a lesz. Egyéb építmény (pl. üdülő, iroda, raktár, gyár, stb.), egyéb telek, telekhányad esetén pedig a számított érték 1,5%-a lesz az adó. Az építmény vagy telek számított értékének meghatározásakor – a luxusadóhoz hasonlóan – megyénként és azon belül település-típusonként (Budapesten kerületenként) törvényben rögzített, ingatlanfajtánként meghatározott forgalmi értékhatárokat fognak figyelembe venni. Az ingatlan számított értékét további korrekciós tényezők figyelembevételével (pl. az épület kora, elhelyezkedése, komfortfokozata, szobák száma, a fűtés típusa stb.), az ingatlantulajdonosok bevallása alapján állapítják majd meg az önkormányzati adóhatóságok.

Fontos megjegyezni, hogy a tényleges adókötelezettség továbbra is a területileg illetékes önkormányzat döntésének függvénye lenne, tehát nem kerül bevezetésre országos ingatlanadó. Lényeges továbbá, hogy az önkormányzatok az építmény- és telekadón kívül továbbra is kivethetik a magánszemély kommunális adóját, valamint az üdülőépület utáni idegenforgalmi adót is.

Iparüzési adó – kisebb módosítások

- Módosul a közvetített szolgáltatások értékének definíciója a jogdíj iparüzési adóalapról történő esetleges kétszeres levonásának megszüntetése érdekében.

- Korrigálták továbbá az építőipari tevékenység, a telephely, a székhely és a közszolgáltató szervezet fogalmát.

- A vezeték gáz- és villamosenergia-szolgáltatók esetében jelenleg használt telephely fogalom, és ezzel összefüggésben az erre az adózói körre vonatkozó sajátos megosztási módszer módosul.

- Az iparüzési adóalap eszközérték-arányos megosztásához a kis értékű tárgyi eszközök csak egyszer, egy összegben vehetők figyelembe a jelenlegi két adóév helyett.

•Nem lehet a jövőben olyan adóalap-megosztási módszert alkalmazni, amelynek révén valamely adókötelezettséggel érintett település viszonylatában a megosztás nulla adóalapot eredményezne.

Luxusadó

Nem csak magánszemélyek lesznek adóalanyok

A luxusadót érintő legfontosabb változás, hogy az adó alanya már nem csak magánszemély lehet, hanem az, aki az adóév első napján az ingatlan-nyilvántartás szerint 100 millió forintot meghaladó értékű lakás vagy üdülő tulajdonosa (kivéve azok a szervezetek, amelyeket személyes, illetve feltételes személyes mentesség illet meg). A helyi adóban 2009-től bevezetendő értékalapú adóztatással való összhang megteremtése érdekében az értékhatárok illetve korrekciós tényezők a luxusadóban is a helyi adó törvény mellékletei alapján kerülnek meghatározásra.

Tisztázatlan azonban, hogy hogyan történne az építményadó és a luxusadó összehangolása, tekintve, hogy a jogszabálytervezet szerint akár ugyanaz a lakóingatlan mindkét adófajtának is tárgya lehet 2009-től.

Illetékek

Kibővül a vagyoni értékű jog definíciója - illetékköteles a követelés ingyenes szerzése

A vállalkozások szempontjából legfontosabb változásnak a vagyoni értékű jog definíciójának kibővítése tekinthető. A definíció ugyanis kibővül egyrészt az üzembentartói joggal (megakadályozva, hogy az illeték elkerülhető legyen az által, hogy a gépjármű átírása helyett csak az üzembentartó személye változik), másrészt az ingyenes szerzés esetén a követeléssel. Ez utóbbi – a törvényjavaslat indokolása szerint – a követelések elengedésének illetékkötelezettségének bevezetését szolgálja.

A követelés ingyenes szerzése két esetben lesz mentes az ajándékozási illeték alól. Egyrészt a hitel (kölcson) nyújtásából származó, 10,000 forintot meg nem haladó összegű követelés elengedése esetén, feltéve, hogy azzal a hitel-, kölcsönszerződés jogosultjának követelése végérvényesen megszűnik. A másik eset a közüzemi díjtartozásnak a szolgáltató általi elengedése, bizonyos jövedelmi határ alatt.

Illetékmentes az ingatlan kedvezményes eszközátruházás keretében történő átruházása

Az illetékekről szóló törvény („Itv.”) módosítása értelmében mentesül a visszterhes vagyonátruházási illeték alól az ingatlanok átadása, amennyiben az a Tao. törvény szerinti kedvezményezett eszközátruházás keretében történik. A mentesség igénybevétele az alábbi feltételek teljesítéséhez kötött:

- az átadó társaság az átruházás évében és az azt megelőző két évben semmilyen vagyontárgy vonatkozásában nem vette igénybe az Itv. 23/A § szerint az ingatlanforgalmazókat megillető továbbértékesítési célú illetékkedvezményt;
- az átadó társaság az Itv. 26. § (1) bekezdése alapján felfüggesztett illetéktartozással nem rendelkezik;
- az átruházott eszközök értékében az ingatlanok értékének nem haladja meg a 75 %-ot;
- az átvevő társaság nyilatkozatában vállalja, hogy az átadás során megszerzett eszközöket az átruházástól számított két évig nem idegeníti el;
- az átadó társaság vállalja, hogy átruházást követő második naptári év végéig nem veszi igénybe semmilyen ingatlan tekintetében az Itv. 23/A § szerinti ingatlanforgalmazási célú illetékkedvezményt.

További változások a visszterhes vagyonátruházási illetékekkel kapcsolatban

A visszterhes vagyonátruházási illetékekkel kapcsolatos változások közül még az alábbiakra hívjuk fel a figyelmet:

- Adminisztrációs könnyítést jelent, hogy megszűnik az ingatlanforgalmazási célú vagyonszerzések esetén a továbbértékesítés megtörténteire vonatkozó igazolási kötelezettség. A jövőben a továbbértékesítés

megtörténtét az adóhatóság fogja ellenőrizni saját nyilvántartása vagy az illetékes földhivatal megkeresése útján.

- A hitelintézetek veszteség mérséklése céljából bekövetkező ingatlanszerzésekor a kedvezményes illetékmérték alkalmazásának feltételeként előírt továbbértékesítés elmaradása esetén ezentúl a hitelintézeteket az ingatlanforgalmazókhoz hasonlóan szankcionálják, azaz az illetékkülönbözet kétszeresét kell majd megfizetniük.

- A lakóházépítésre alkalmas telektulajdon megszerzője mentesül az illetékfizetés alól, amennyiben a fizetési meghagyás jogerőre emelkedéséig nyilatkozik lakóház építési szándékáról, és a lakóház az illetékkiszabásra bejelentéstől számított 4 éven belül felépül. Új feltétel, hogy a lakás(ok) hasznos alapterülete el kell, hogy érje a településrendezési tervben meghatározott maximális beépíthetőség legalább 10%-át.

Csökkenő eljárási illetékek

Kedvező változás, hogy külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi fióktelepének cégbejegyzése esetén a jelenlegi 250,000 forintról 50,000 forintra, külföldi vállalkozás közvetlen kereskedelmi képviselése esetén pedig 150,000 forintról 50,000 forintra csökken az eljárási illeték.

Jövedéki adó

A jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló 2003 .évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Jöt.) újfent számos ponton módosult.

A Jöt. változásai közül az alábbiakat emeljük ki:

Jövedéki adómértékek változása

A dohánytermékek adózását érintően (a derogációs tervnek megfelelően) a módosítás tartalmazza az uniós adóminimum szinthez való közelítés miatt szükséges intézkedést, a 2008. április 1-jén, illetve szeptember 1-jén hatályba lépő, soron következő adóemeléseket. A dohánypiacon megindult stabilizációs folyamat fenntartása céljából fogyasztási dohányok esetében is fokozatos emelés fog megvalósulni (2008. áprilisban 9.7%, illetve 2008. szeptemberben is 9.7%).

Az üzemanyagok adójának biotartalom szerinti differenciálása, illetve a kéntartalom és a biotartalom szerinti adódifferencia változása okán bizonyos üzemanyagokra vonatkozóan módosulnak az ásványolaj adómértékek is. A változás elsősorban a magas kéntartalmú benzín és gázolaj adómértékét módosítja.

Vámtarifaszám kötelező feltüntetése a számlán, és a nyilvántartásokban

Bővül az adóraktárban és a kereskedelmi forgalomban lévő jövedéki termékekre vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettség adattartama a vámtarifaszám kötelező feltüntetésével mind az értékesítésekről kiállított számlán, mind a vevőnyilvántartásokban. A módosítással a forgalmazási láncban résztvevő termékekkel kapcsolatos különböző nyilvántartások pontosabb követhetőségét kívánják biztosítani.

Módosulnak a jövedéki bírságra vonatkozó szabályok

2008. január 1-jétől módosulnak a jövedéki bírságra vonatkozó szabályok. Bevezetésre kerül a bírság megfizetésére vonatkozó egyetemlegesség jogintézménye, valamint a méltányosság lehetősége, amivel a körülmények mérlegeléséhez jobban igazodó bírságolás lehetősége teremthető meg. A jövedéki engedélyek kiadásának feltétele lesz – a közterhek megfizetésének kötelezettsége mellett – a korábban kiszabott jövedéki bírság megfizetése is.

Környezetvédelmi termékdíj

A környezetvédelmi termékdíjat érintő legfontosabb változás, hogy a termékdíjjal kapcsolatos adóhatósági feladatok (bevallás, befizetés, kiszabás, visszaigénylés, ellenőrzés) teljes egészében a vámhatóság

hatáskörébe kerülnek. Megjegyezzük, hogy a termékdíjmentességi határozatok kiadása továbbra is a környezetvédelmi hatóság feladata marad.

Az adminisztrációs terhek csökkentése érdekében megszűnik a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium felé teljesítendő beszámolási kötelezettség.

Vámszabályok

A nemzeti vámszabályok változtatását indokolja egyrészt a közösségi vámszabályok módosításának végrehajtási kötelezettsége, másrészt a Vám- és Pénzügyőrség ellenőrzési hatáskörébe tartozó feladatok hatékonyabb érvényesítésére vonatkozó igény.

Ez utóbbi elvárásnak történő megfelelés érdekében kerülnek módosításra a vámhatóság által végzett ellenőrzésekre vonatkozó szabályok, valamint ismételten beiktatásra a vámigazgatási bírságra vonatkozó szabályok. A fentiekén kívül adminisztrációt egyszerűsítő módosítások is elfogadásra kerültek.

A vámhatósági ellenőrzés hatékonyságának javítására irányuló módosítások

- Az AEO-tanúsítvány (engedélyezett gazdálkodó státusz) kiadását megalapozó, a közösségi vámszabályozásban rögzített feltételeknek történő megfelelés vizsgálatára irányuló vámhatósági ellenőrzés nem fog utóellenőrzésnek minősülni, és ezért nem keletkeztet ellenőrzéssel lezárt időszakot sem az érintett gazdálkodónál.
- Az utólagos ellenőrzésre vonatkozó szabályozás kiegészül az ellenőrzéssel lezárt időszakot keletkeztető átfogó- és célvizsgálat meghatározásával.
- Kiegészítésre kerül a kötelező utólagos ellenőrzések köre az EU tagságból eredő ellenőrzési kötelezettségekkel (például a mezőgazdasági alapok finanszírozási rendszerébe tartozó ügyletekre vonatkozó ellenőrzések).
- Az adóhatóság ellenőrzési jogkörével összhangban a vámhatóság számára is lehetővé fog válni az ellenőrzött féllel üzleti kapcsolatban álló személyeknél kapcsolódó vizsgálat („keresztellenőrzés”) lefolytatása.
- A vámhatóság jogosult lesz a hatáskörébe tartozó vámtitkot más ellenőrzésre jogosult hatóságok részére átadni (ideértve a nemzetközi kötelezettségek alapján történő adatszolgáltatást is). Ezt csak a személyes adatok védelmét biztosító szabályok betartásával teljesítheti a vámhatóság, illetve azzal a feltétellel, hogy az adatokat fogadó állam is eleget tesz az adatbiztonság feltételeinek.
- Visszaállításra kerül a vámigazgatási bírság jogintézménye, amit a szabályozás – a vámbevételről eltérően - költségvetési bevételként határoz meg.

Adminisztrációt egyszerűsítő változások

- A vámszempontból való megbízhatóság tekintetében a feltételek évenkénti igazolási kötelezettsége alól – a vonatkozó közösségi szabályokkal összhangban - az engedélyezett gazdálkodói státuszt megszerző (AEO) gazdálkodó mentesül.
- Az elektronikus vámeljárás alkalmazásának elterjedését ösztönzendő, a vámjogi szabályozás felmentést ad egyes eljárási szabályok (pl. az ügyfelek elektronikus aláírására, valamint az ügyfélkapura vonatkozó rendelkezések) alkalmazása alól, továbbá az elektronikus vámbevalláshoz kapcsolódóan megteremti az elektronikus határozathozatal lehetőségét.

Egyéb módosítások

- A jogorvoslati szabályok módosításának célja, hogy a vonatkozó közösségi szabályoknak megfelelően a magyar vámhatóság is módosíthassa, visszavonhassa az elévülési időn belül korábbi jogsértő határozatát, amennyiben azt időközben felettes szerv, vagy bíróság nem vizsgálta felül. A súlyosítási tilalom érvényesítésére azonban itt is sor kerül az adóeljárási szabályokban ismert feltételekkel.
- A részjogerő intézményének a vámjogi jogorvoslati eljárásba történő beiktatása ugyancsak a jogorvoslati eljárások rugalmasabb lebonyolítását eredményezheti.
- A vámigazgatási jogviszonyban alkalmazásra kerülő végrehajtási eljárási szabályok a Ket helyett az Art.-ban szabályozott eljárásokhoz igazodnak.

•Az EU csatlakozás előtti vámigazgatási jogviszonyban keletkezett túlfizetések, vámbiztosíték-maradványok rendezhetőségét biztosítja az elévülési szabályok értelemszerű módosítása.

Megszűnő kisadók

Nem egyszerűsödik jelentősen az adórendszer

Az adórendszer 2008-tól sem egyszerűsödik látványosan, azonban megszűnik néhány szűkebb adózói kört érintő kisadó (az állattenyésztési hozzájárulás, a halászatfejlesztési hozzájárulás, az erdőfenntartási járulékok, valamint a vadvédelmi hozzájárulás).

Regisztrációs adó

A tényleges értékcsökkenés is érvényesíthető lesz

Az uniós szabályoknak való megfelelés érdekében módosításra került a regisztrációs adóról szóló törvény is.

Új jogintézményként kerül bevezetésre az a különös hatósági adó-megállapítási eljárás, amely azt szolgálja, hogy erre vonatkozó indítvány esetén a tényleges értékcsökkenést is érvényesíteni lehessen, amennyiben az a törvényben rögzített avultatási skála szerinti mértéket meghaladja. Ez az eljárás a használt, de 20 évnél fiatalabb gépjárművek esetén lesz alkalmazható. Az adott gépjárműre vonatkozó adótétel 10%-át azonban mindenképpen meg kell fizetni. Ha a vámhatóság nem találja elavultabbnak a gépjárművet, mint a jogszabály, akkor a kérelmezőnek kell viselnie az eljárási díjat.

A módosítások 2008. április 1-jén lépnek hatályba azzal, hogy a rendelkezéseket a 2008. március 31. napját követően induló adóigazgatási eljárásokban kell alkalmazni.

Energia adó

Nem vezetik be a differenciált energiaadót 2008-tól

Az eredeti elképzelésekkel szemben mégsem vezetik be 2008-tól a differenciált energiaadót és jelentősen emelkednek az adótételek is.

Jelenleg az energiaadóról szóló törvényben szabályozott esetekben (pl. közüzemi szolgáltató közüzemi fogyasztónak történő energia-értékesítése, energiakereskedő feljogosított fogyasztónak történő energia-értékesítése stb.) a villamosenergiára megawattóránként 186 forintot, míg a földgázra gigajoule-onként 56 forintot kell az energiaadó-alanyoknak fizetni függetlenül attól, hogy üzleti vagy nem üzleti felhasználónak történik-e az értékesítés.

Az uniós szabályok azonban előírják a nem üzleti felhasználásra alkalmazandó adóminimumot, amely alól Magyarország 2007. január 1-ig kapott derogációt.

Az energiaadó törvény módosítása során új fogalomként meghatározásra került a „nem üzleti felhasználás”, mely egyrészt a lakosság, másrészt a költségvetési szervek, illetve költségvetési rend szerint gazdálkodó szervezetek energia-felhasználását jelenti. Az eredeti javaslat szerint az üzleti felhasználásra maradtak volna a jelenlegi adómértékek, és a nem üzleti felhasználásra pedig az uniós elvárásnak megfelelő magasabb adótételek kerültek volna meghatározásra. Azonban – a törvényjavaslathoz benyújtott módosítás indokolása szerint – nem elég az idő az energia- és földgázellátó cégek számára, hogy 2008. januártól átálljanak az új rendszerre, ezért a differenciált rendszert csak 2009. január 1-jén vezetik be. Viszont lévén, hogy az uniós adóminimum szintnek meg kell felelni, 2008-ban mind az üzleti, mind a nem üzleti felhasználásra a magasabb adómérték lesz alkalmazandó; villamosenergia esetén megawattóránként 252 forint, földgáz esetén gigajoule-onként 75,60 forint.

2009. január 1-jétől azonban az üzleti felhasználásra vonatkozó adómérték visszacsökkenne a jelenlegi szintre, és a nem üzleti felhasználók esetén a magasabb tétel lenne alkalmazandó.

A fenti módosítással egyértelműen az üzleti felhasználók járnak rosszul, hiszen 2008-ban így több adót fizetnek, mint amennyit egyébként kellett volna, ha megfelelő felkészüléssel mellett a jogalkotó elég időt biztosított volna a piaci szereplőknek az új rendszerre való átállásra.